

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 23. februarja 1935.

Št. 22.

Še o gospodarskem svetu

Morda se bo komu zdelo depasirano govoriti tik pred začetkom volilnega boja za skupščino o nujni potrebi ustanovitve gospodarskega sveta, toda v resnici se baš v volilnem boju zlasti pokaže potreba objektivnega in od strankarskih vplivov prostega gospodarskega parlamenta.

Kajti vsa težava današnjih časov je v splošni svetovni in v posebni naši gospodarski stiski. Z drugimi besedami pa se pravi to, da bi morala biti vsa naša skrb le v tem, kako pravilno rešiti gospodarska vprašanja, ki so odločilna za rešitev krize. Katera so ta vprašanja, tudi ni nobena tajnost in že najpriprostejši volilec ve, da ne pridemo iz stiske, če ne dosežemo za kmetijske pridelke višje cene, če ne omogočimo denarnim zavodom redno poslovanje, če z javnimi in zasebnimi deli ne znižamo brezposelnosti, če ne omogočimo izvoz našega lesa, naše živine ter naših pridelkov, če ne damo delavcem mezd, ki jim dajejo vsaj socialni minimum in če ne uredimo davčnega vprašanja in poenostavimo uprave. Vse to so problemi, ki se tičejo vsakega državljanca in ki so absolutno nestranskarški in ki jih je mogoče pravilno rešiti le na podlagi vestnega študija, odločne volje in s čistimi rokami. A od rešitve teh vprašanj zavisi blagostanje vsega naroda in s tem tudi napredek države.

Zalibog pa sledi tej ugotovitvi takoj druga ugotovitev, da danes sploh nimamo foruma, kjer bi se vsa ta vprašanja objektivno in za vso državo veljavno reševala. Le v naših zbornicah in drugih gospodarskih organizacijah se razpravlja o teh vprašanjih, toda vsi predlogi — in tudi najbolj utemeljeni — zbornic in drugih gospodarskih organizacij niso obvezni in zato se jih navadno ne upošteva ali pa šele takrat, ko je že prepozno. Toda mi nujno potrebujemo forum, ki bo veljavno sklepal o teh vprašanjih ali pa bo kriza trajala kar naprej, kajti kako naj preneha, če se pa nič ne stori za njeno odpravo.

In tak forum more biti le od izvoljenih gospodarskih organizacij svobodno izvoljeni gospodarski svet. Le na ta način imamo nekaj jamstva, ker popolno jamstvo je v naših še vedno od strankarstva bolnih časov sploh nemogoče, da bodo o gospodarskih vprašanjih odločali ljudje, ki poznajo ta vprašanja in ki imajo tudi odločno in pošteno voljo ta vprašanja pravilno rešiti. Če ne bo določen ta način izbire članov v gospodarski svet, potem bo zopet odločal strankarski interes in posledica tega bo, da se gospodarska vprašanja ne bodo reševala ali pa samo tako, kakor bi zahtevali razni strankarski oziri. Več ko dovolj pa smo že izkusili, kakšne so posledice takšnega reševanja.

To pa vidimo tudi v volilnem boju. Čeprav je ta sicer še neznan, vendar pa se vidi, da se govori in piše o vsemogočem, le ne o gospodarskih vprašanjih in načinu njih rešitve. Kvečjem se še obljublja, kaj se bo storilo, katera vprašanja se bodo rešila, kar pa še daleč ne zadostuje. Treba je povedati, kako se bodo rešila ta vprašanja, treba je pokazati čisto praktični izhod iz krize, da se more tudi v podrobnostih preiskati, če je predlagani načrt pravilen ali ne. In treba je končno tudi dokazati, da se predlagani načrt ujema v vseh podrobnostih, da si ni notranje nasproten. Če bi se n. pr. predlagala javna dela, ki bi bila mogoča le z novo obremenitvijo gospodarstva, potem takšna dela ne morejo koristiti, ker bi krizo še poostriila. Prav tako smo videli, da ni nobena rešitev mogoča, če se hoče vprašanje kmetijske zadolžitve rešiti na škodo drugih stanov. Zato ni zadosti, če se pove, kaj se hoče napraviti, temveč je treba tudi čisto konkretno povedati, kako se bo napravilo.

Skrb za mandat in delo z agitacijo prepuščati, da bi se v volilnem boju mogla

posvetiti gospodarskemu programu in njegovi izvedbi vsaj ona pažnja, ki je neobhodni minimum za dober gospodarski program. Pri izvolitvi gospodarskega parlamenta teh skrbi ni. Že naprej je določeno, koliko mandatov pripada tej ali oni organizaciji, da je boj silno reduciran in se omejuje le na to, da pošlje vsaka organizacija svojega najboljšega zastopnika. Izbera ljudi je na ta način najbolj popolna. Pa tudi za konkreten gospodarski načrt je s tem poskrbljeno najboljše, ker ima vsaka gospodarska organizacija vsaj v osnutku svoj načrt za reševanje krize. Seveda je ta načrt enostranski in se ozira predvsem na panogo, ki je v tej ali oni organizaciji naj-

močnejša, toda vse organizacije dajo tudi s temi enostranskimi načrti podlago za načrti, veljavni za vso državo. Tako daje gospodarski svet dvojno jamstvo za pravilno reševanje gospodarskih vprašanj, ker onogoča najboljše izbere ljudi in pa daje konkretno bazo za diskusijo.

Baš v volilnem boju pa se najbolj vidi, kako tu manjka vsaj primerno jamstvo za eno in drugo in zato je v začetku volilnega boja najprimernejše, da znova povzdignemo svoj glas za ustanovitev gospodarskega sveta. Le od njega je odvisna rešitev gospodarske stiske, ker je gospodarski svet edini forum, ki more pravilno sklepati o gospodarskih vprašanjih.

Italijanske uvozne omejitve

Vzrok v deficitni italijanski trg. bilanci in padanju zlate ter devizne podloge — V bodoče bo uvoz v Italijo kontingentan — Težke posledice za naš izvoz, zlasti za izvoz lesa in živine

Že pred meseci je Italija zelo omejila uvoz ter ga za nekatere predmete popolnoma prepovedala. Z najnovejšim dekretom z dne 18. februarja pa je izvoz dovoljen povprečno le v količini ene četrtine, ki ga je uvozila posamezna država v času od 17. februarja do 31. marca 1934.

Ta silna omejitev uvoza je posledica silnega deficita v italijanski trgovinski bilanci, stalnega padanja zlate in devizne podloge v Italijanski banki ter komaj še zadržanega padca lire.

Trgovinska bilanca Italije je stalno deficitna, in to v zelo znatni meri. Tako je znašal italijanski

leta	uvoz	izvoz	deficit
		milijonov lir	
1925	23.784'9	16.496'2	7.288'7
1926	23.724'3	16.787	6.987'3
1927	18.630'9	14.104'2	4.526'7
1928	19.994'9	13.341'2	6.653'7
1929	19.768'5	13.821'1	5.947'4
1930	15.824'9	11.074'8	4.750'1
1931	10.915'2	9.265'1	1.650'1
1932	7.552'2	6.205'4	1.346'8
1933	8.028'6	5.526'5	2.502'1
1934	6.968'6	4.881'5	2.087'1

Čeprav se je torej Italija obupno borila, da zniža svojo pasivnost v trgovinski bilanci, se ji to vendar ni prav posrečilo. Dosegla je sicer z raznimi ostrimi ukrepi, da je padel uvoz od 23'7 milijard na 6'9 milijard, toda tudi pri tako zmanjšanem uvozu, kar je imelo težke posledice za italijansko trgovino, je znašal deficit še vedno nad 2 milijardi. Pri tem pa je tudi v enako ogromni meri padel italijanski izvoz, ki je nazadoval od 16'7 na 4'8 milijard lir.

Stalna pasivnost italijanske trgovinske bilance seveda ni mogla ostati brez posledic tudi na zlato in devizno podlogo Italijanske banke, tem manj, ker je bil tudi italijanski državni proračun stalno deficiten in je morala vlada kriti milijardne deficite vedno z novimi notranjimi posojili, ki so dosegla že vrhoglavo višino.

Dokler še ni bilo svetovne gospodarske krize, je Italija deficite v svoji plačilni bilanci izravnavala v veliki meri s pošiljkami izseljencev. Ta vir pa je sedaj usahnil. Enako pa tudi tujski promet ne daje več onega zaslužka ko prej. Vse to je povzročilo, da je zlato in devizna podloga Italijanske banke prav občutno padala.

Še l. 1928., ko je bila stabilizirana italijanska lira, je znašala zlato in devizna podloga Italijanske banke 12.400 milijonov lir. Že koncem l. 1929. se je ta podloga zmanjšala na 10.341 milijonov lir, l. 1930. na 9.624, l. 1931. na 7.797, l. 1932. na 7.144, l. 1933. na 7.897 milijard lir. Toda v l. 1934. se je položaj zopet znatno poslabšal in kljub izdatnim deviznim omejitvam je padla podloga na 5.807 milijonov lir. Posledica tega je bila, da je kritje, ki je še l. 1929. znašalo 55%, padlo koncem leta 1934. na 41'27% in torej že skoraj doseglo

skrajno spodnjo mejo, ker je kritje z zakonom določeno na 40%.

Kljub temu stalnemu padanju vseh dohodkov pa fašistični režim le ni niti najmanjše omejil izdatkov za svojo prestižno politiko. Kolonije so zahtevale vsako leto na stotine milijonov novih prispevkov Italije, prestižna politika v Albaniji, Avstriji in Madjarski je požrla nadaljnjih težkih milijonov, oboroževanje je zahtevalo milijarde in sedaj je prišel še pohod proti Abesiniji. Ni čuda, da se je začela na velikih borzah italijanska lira majati in da je morala žrtvovati Italija milijone in milijone, da je ohranila tečaj lire. A kljub vsem žrtvam se ji to le ni posrečilo in v Curihi je padla lira v februarju od 26'31 na 26'05.

Zato se je Italija odločila k obupnemu koraku in kratkotalno ustavila skoraj ves uvoz. S tem bo sicer deficit v trgovinski bilanci zmanjšan, a prav gotovo bo s tem tudi zmanjšan italijanski izvoz. Pa tudi popolna ustavitev uvoza, če je še sploh mogoča, ne more pomagati, ker tudi mnogo bolj bogate države, kakor pa je Italija, ne morejo vzdržati stroškov takšne prestižne politike, kakor jo vodi fašistični režim. Tudi v meglene horizontale starorimskega imperializma uperjene sanje fašistov se morajo prilagoditi dejanskim denarnim zmožnostim dežele, ali pa je banekot neizogiben.

Kaj določajo najnovejše italijanske uvozne omejitve

Kakor že rečeno, vlada do konca meseca uvozni provizorij in posamezne države morejo uvoziti le eno četrtino onih količin, ki so jih uvozile lani v času od 17. februarja do 31. marca.

V bodoče pa bo dovoljen vsak uvoz le na podlagi posebnega uvoznega dovoljenja, ki ga daje ministrstvo za korporacije. Začasno pa smejo italijanske carinarnice do 31. marca dovoljevati uvoz blaga tudi brez tega dovoljenja, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

Če je predložila uvozna tvrdka carini dokaze, da je lani v času sedanjega provizorija uvozila takšno količino, da omogočuje še na 10—35% znižani uvozni kontingent, ki velja do 31. marca. Toda tudi v tem primeru je dovoljen uvoz le za ono blago, ki je navedeno v seznamu, ki so ga prejele italijanske carinarnice o dovoljenih uvoznih kontingentih za dobo provizorija. Blago, ki ni navedeno v tem seznamu, se sploh ne sme uvoziti.

Popolnoma pa je dovoljen uvoz onega blaga, ki je bilo na dan tega razglasa že na italijanski carinarnici.

Te uvozne omejitve veljajo za blago iz vseh držav, razen za Avstrijo in Madjarsko, ki bosta po vsej verjetnosti deležni še vseh prejšnjih izjemnih dobrot.

Za časa provizorija, to je do konca marca bo mogoče uvoziti te odstotke lani uvoženih količin;

10 odstotkov: suhih češpelj, nasoljenih rib, mariniranih in rib v olju;

15 odstotkov: konj, volov, bikov, krav in telet, ovc, koz, prašičev in žive ter zaklane perutnine, nepredelanega mesa, svežih in zmraženih rib, olivnega olja, kokonov, sirove svile, zdroba, vrvi in vrvskih izdelkov, oglja, desk in papirja;

20 odstotkov: predelanega mesa, mleka, masla, svinjske masti, kleva, divjačine, čebel, mesnih ekstraktov, rakov, suhih sliv, orehov, sadja, slanina, svinca, navadnega lesa, tesanega in rezanega lesa ter drog;

25 odstotkov: mezgov in oslov, jaje, rži, kalcija, volovske in telečje kože, gorčice, živalskega loja, voska, žime, las in ščetin, prediva in izdelkov iz konoplje, čipk, raznih kovinskih spojin iz železa, verig, koka, finega lesa, rezanega lesa, lesenega pohištva, lesa za tkalne in predivne stroje, sirovih desk za zaloge, lesenih okvirjev, usnja, neoblikovanih slamnikov, knjig in tiskovin itd.;

30 odstotkov: ječmena, beljene živalske žime, barvane in kodrane žime, očiščenih ščetin, svežih oliv, svinčene rude, bakra, vesel, tramičev, drogov, desk in ploščic za pod, pohištvenih delov, kakov, celuloze itd.;

35 odstotkov: meda, krompirja, moke, mineralnih vod, cementa, črev, sira, špirita, dlake, premoga, neobdelanega sirovega in finega lesa, furnirjev, drv, metek, novih in starih sodov, zdravilnih zelišč itd.

Nujno so potrebni ukrepi v zaščito našega izvoza

Kakor smo že v prejšnji številki omenili, so naše gospodarske organizacije že opozorile vlado, da intervenira v korist našega izvoza. Ta intervencija je nujno potrebna, ker je Italija naša glavna izvozna država. Polovica vsega našega lesa gre v Italijo, od naše živine gre v Italijo znatno več ko polovica in dve glavni panogi našega izvoza bi bili nad vse težko udarjeni, če bi bil ta izvoz ustavljen. Nakrat najti nadomestilo za izgubljeni italijanski trg v drugih državah je seveda nemogoče in zato moramo gledati na to, da se doseže z Italijo sporazum, ki bo omogočil naš izvoz. Prepričani smo, da je mogoče to tudi doseči, ker se Jugoslavija in Italija gospodarsko dopolnjujeta in ker so italijanski trgovci na jugoslovanski trg že tako navajeni, da se ne morejo nakrat čisto drugam preorientirati. Poleg tega je naše blago po svoji ceni in tudi kvaliteti takšno, da vzdrži konkurenco s tujim blagom, o od nekod mora Italija to blago uvažati.

Treba je zato, da se na trgovinske pogajanja dobro pripravimo in da se čim prej doseže sporazum, ki bo še naprej omogočil naš izvoz v Italijo.

Velika konjunktura za telefonske in radijske aparate na Balkanu

Uprava bolgarske pošte je sklenila, da izpremeni sedanje telefonske centrale v Sofiji, Plovdivu, Varni in Burgasu v avtomatične. Tudi druge telefonske centrale po bolgarskih mestih bodo modernizirane in dobe nove aparate.

Tudi Rumunija namerava izvesti v vseh večjih mestih preureditev telefonskih central v avtomatične. Zaenkrat pa te svoje namere ne more izvesti, ker ji urad za izvoz noče dati dovoljenja za uvoz aparatov. Z ozirom na itak velike plačilne težkoče Rumunije je to zelo razumljivo, saj bi veljale nove telefonske naprave okoli 100 milijonov lejev. Silno primanjkuje v Rumuniji tudi radijskih aparatov in povpraševanje po njih je tako veliko, da so vse zaloge po trgovinah prodane.

Izvoz jabolk na Poljskem

V poljskem uradnem listu je izšla naredba, da se dovoli v času od 1. januarja do 31. marca za uvoz jabolk v razsutem stanju ter v zabojih carinska olajšava. Za 100 kg jabolk se plača samo 85 zlotov carine, mesto dosedanjih 65.

Proti povišanju samoupravnih proračunov

Seja uprave Združenja trgovcev v Ljubljani

V četrtek zvečer je bila seja uprave Združenja trgovcev v Ljubljani, ki je bila sklicana zlasti zaradi povišanja banovinskega in ljubljanskega občinskega proračuna. Sejo, katere so se udeležili vsi člani uprave, je vodil predsednik Karel Soss. Uvodoma svojega poročila je najprej poročal o zadnji plenarni seji Zbornice za TOI ter zlasti o poročilu predsednika Jelačina, ki je obširno poročal o vseh nadlogah, ki tarejo slovensko gospodarstvo, zlasti pa trgovino.

V januarju je priredila uprava vrsto članskih sestankov, na katerih je poročal podpredsednik Združenja g. Albin Smerkolj o delovanju združenja ter o najvažnejših aktualnih gospodarskih vprašanjih, člana uprave gg. Verbič in Ivan Bahovec pa o delovanju davčnih odborov in o pravilni napovedi pridobnine. Vsem gospodom se za njih trud v imenu uprave najlepše zahvaljuje.

Pred dobrim tednom je nadalje uprava sklicala širši sestanek trgovcev s špeerskim blagom. Na sestanku so se poleg strokovnih vprašanj obravnavala tudi razna davčna vprašanja, zlasti mnogo razburjenja pa je bilo zaradi poizvedovanja organov finančne oblasti o dohodkih trgovcev ter o njihovih izdatkih v zasebnem življenju. Vsa ta poizvedovanja so čisto odveč ter samo po nepotrebnem razburjajo ljudi. Na sestanku so se dala zborovalcem potrebna navodila, kako se naj ravna.

Nato je predsednik Soss poročal o plenarni seji predsedstva Zveze trgovskih združenj ter o poročilu predsednika Kavčiča o dosedanjih ukrepih Centralnega predstavništva ter vladnih ukrepih za zboljšanje gospodarstva. Iz poročila predsednika Kavčiča je razvidno, da je delo Centralnega predstavništva zelo intenzivno. Sploh se v zadnjem času opaža živahnije delovanje vseh gospodarskih in stanovskih organizacij, kar pričajo tudi številni dopisi, ki jih dobiva uprava od raznih organizacij.

Predsednik Soss je v svojem poročilu omenil tudi velike politične izpremembe, ki smo jih doživeli v zadnjem času. Uprava je iskreno čestitala novemu ministru za soc. politiko in narodno zdravje dr. Marušiču, prav tako pa tudi novemu trgovinskemu ministru dr. Vrbaniću in prosila oba, da podpirata prizadevanja trgovstva za rešitev sedanje težke gospodarske krize. Posebno je pozdravilo trgovstvo izjavo vlade, da hoče sodelovati z gospodarskimi krogi. Ta izjava vlade, ko tudi njeni prvi in odlični ukrepi za omiljenje gospodarske stiske so povzročili, da gledajo gospodarski sloji z optimizmom v bodočnost. Z zadoščenjem konstatira trgovstvo, da se je politika zaprtih vrat nehala in da se je začela za gospodarske kroge politika odprtih vrat in da se bodo odslej zahteve trgovcev in njihovih organizacij upoštevale.

Nadalje je poročal predsednik Soss o znižanju obrestne mere, kar je pozdravil ves gospodarski svet. Nujno pa je, da se napetost med pasivnimi in aktivnimi obrestmi zniža tudi v vseh zasebnih denarnih zavodih. Potreben je nadalje sodoben

zakon o denarnih zavodih, da se nadzorstvo nad njimi poostri in dá večja varnost vlagateljem.

Posebno je pozdravilo trgovstvo napoved javnih del, ki jih je trgovstvo vedno zahtevalo. Pri tej priliki mora trgovstvo poudariti, da je skrajni čas, da dobi Slovenija zvezo z morjem. Brez vsakega odlašanja pa naj se začne graditi železnica St. Janž—Sevnica. Trgovstvo se v celoti pridružuje resoluciji, ki jo je sklenil veliki shod v Trebnjem.

Nadalje je predsednik Soss omenil tudi razpust skupščine, ki pač ni zapustila najboljšega spomina. Bodoči razvoj volilnega gibanja zasledujejo gospodarski krogi z zanimanjem ter bodo o tem vprašanju skoraj gotovo še razpravljali v sporazumu s Centralnim predstavništvom trgovstva v Beogradu. Že sedaj pa opozarjajo na nujno potrebo, da pride v novi parlament čim več gospodarskih strokovnjakov, ki edino morejo dati jamstva, da se bodo gospodarska vprašanja reševala tako, da bo njih rešitev v prid gospodarstvu.

Končno je omenil, da je novemu banu dr. Pucu čestitala posebna deputacija uprave pod vodstvom podpredsednika Smrkolja, v imenu vseh gospodarskih krogov pa predsednik Zbornice Ivan Jelačin, ki je pri tej priliki tudi opozoril g. bana na povišanje banovinskega proračuna in na nove davščine, ki se z novim proračunom nalogajo. Naše gospodarstvo, ki je z davščinami že itak preobremenjeno, absolutno ne more teh novih davščin prenesti. Predsednik Soss je nadalje konstatiral, da je bil novi banovinski proračun sestavljen brez vsakega sodelovanja gospodarskih krogov, čeprav je vlada izjavila, da polaga največjo pažnjo na sodelovanje gospodarskih stanov.

Nato je otvoril debato o novem banovinskem in mestnem proračunu, o katerem je tudi sam obširno in izčrpno poročal. V debati se je konstatiralo, da nove davščine prekašajo davčno moč prebivalstva in da so tudi nepotrebne, ker bi se mogli brez škode reducirati izdatki v tej meri, da bi postalo vsako poviševanje davščin odveč. Član uprave in banovinski svetnik Stane Vidmar je podrobno poročal, kako je bil sprejet banovinski proračun. Na podlagi njegovega referata je trgovstvo spoznalo, da mora gledati na to, da bo v novem banovinskem svetu tudi trgovstvo primerno zastopano, ker nima drugače nobenega jamstva, da bi bili njegovi interesi pravilno upoštevani. Kar se posebej tiče ljubljanskega mestnega proračuna zahteva trgovstvo, da se davščine znižajo, zlasti občinska doklada, ker bo občina z ozirom na zvišanje davčne osnove itak imela večje dohodke.

Končno je bilo sklenjeno, da posebna deputacija ljubljanskega trgovstva razloži predstavnikom mestne občine stališče trgovstva glede novega obč. proračuna. Če se vseeno ne bi upoštevale zahteve trgovstva, potem bo pač uprava prisiljena, da stori tudi druge potrebne korake, da zaščiti interese svojih članov.

Gospodarska Mala antanta

V Pragi se je dne 18. t. m. začelo zasedanje gospodarskega sveta Male antante. Češkoslovaški delegaciji načeluje opolno-močni minister dr. Friedman, rumunski bivši trgovinski minister Todorescu, naši pa načelnik konzularno-trgovinskega oddelka v zunanjem ministrstvu Pelivanovič. Člani naše delegacije so nadalje: univerzitetni profesor dr. Todorović, načelnik v prometnem ministrstvu inž. Varković, svetnik finančnega ministrstva Radulović in svetnik trgovinskega ministrstva dr. Obradović. Tajnik naše delegacije je dr. Macan. (Niti enega praktičnega gospodarja ni torej v naši delegaciji. Na vsakem koraku se vidi, kako je pri nas

Na zasedanju se bo zlasti obravnavalo sodelovanje vseh treh držav pri rečni plovbi. Komunikacije se o sejah ne izdajajo, kar tudi ni pravilno.

Na splošno pa se je gospodarsko sodelovanje držav Male antante v zadnjem letu znatno zboljšalo. Tako smo mi izvozili l. 1933 v Češkoslovaško 116.158 ton blaga v skupni vrednosti 366,1 milijonov Din,

lani pa 332.886 ton v vrednosti 437,2 milijonov Din. Po količini se je torej naš izvoz potrojil, po vrednosti pa je narasel le neznatno. Tudi v tem se kaže silna stiska našega kmetovalca. Dvignil pa se je tudi naš uvoz iz Češkoslovaške. L. 1933 smo uvozili 49.043 ton v vrednosti 348,8 milijonov Din, l. 1934 pa 65.683 ton v vrednosti 417 milijonov Din. Bili smo sicer aktivni, a zbog slabih cen naših kmetijskih pridelkov smo morali izvoziti petkrat večjo količino blaga, da smo izravnali svoj uvoz iz Češkoslovaške. Kljub neugodnim cenam pa je češkoslovaški trg za nas še naprej največje važnosti.

V Rumunijo smo izvozili v l. 1933 blaga za 29,7, v l. 1934 pa za 39,1 milijonov Din. Izvoz se je torej dvignil. Nazadovol pa je naš uvoz iz Rumunije. L. 1933 smo uvozili 139.222 ton v vrednosti 75 milijonov Din, v l. 1934 pa 120.581 ton v vrednosti 64 milijonov Din. Pasivnost naše zunanje trgovine napram Rumuniji se je torej zmanjšala za 21 milijonov Din.

Češkoslovaški izvoz v Rumunijo je znašal v l. 1934 po vrednosti 271 milijonov

Kč, uvoz iz Rumunije pa 185,7 milijonov Kč. L. 1933 pa je znašal češkoslovaški izvoz 222 milijonov Kč, uvoz pa 176 milijonov Kč. Trgovinski odnosi med Rumunijo in Češkoslovaško so se zboljšali, čeprav je narasla pasivnost rumunske trgovinske bilance napram Češkoslovaški.

Pri sedanjih pogajanjih nastopata Jugoslavija in Rumunija solidarno, da se poveča izvoz njihovih agrarnih pridelkov na Češkoslovaško.

Jubilej prof. Alberta Siča

Odlični avtor slovenskih trgovskih šolskih knjig, eden najbolj zaslužnih naših trgovskih strokovnih pedagogov, profesor Albert Sič je praznoval te dni svojo sedemdesetletnico. Bil je to jubilej uspešnega dela, ki se je raztezalo na vsa polja in ki je vse bilo posvečeno napredku slovenskega naroda. Vsa slovenska javnost, zlasti pa trgovska, iskreno čestita prof. Siču k jubileju, zlasti pa tudi »Trgovski list«, za čegar napredek je delal tudi jubilan. Na mnoga leta!

Proizvodnja slovenskih premogovnikov v l. 1934.

Ravnokar so bili objavljeni podatki o proizvodnji premoga v Sloveniji v decembru 1934. Proizvedba je nazadovala od 181 tisoč ton v novembru 1934 na 118.000 v decembru 1934. Bila je celo manjša kot v decembru 1933, ko je znašala za 3000 ton več. Prodanih je bilo 99.473 ton, kar je znatno manj kot v decembru 1933, ko se je prodalo 129.807 ton. Prodaja je padla zlasti zaradi manjšega odjema industrije (skoraj za 10.000 ton manj), železnice (za 4300 ton) in hišno porabo (za več kot 5000 ton). Železnice v Sloveniji pa so porabile premoga za skoraj 2000 ton več.

Ker je padla prodaja, so se povečale zaloge za približno 10 tisoč ton in dosegle 70.000 ton, a so še vedno za 38.000 manjše, kakor so bile v decembru 1933.

V vsem letu 1934. je znašala produkcija premoga 1.239.866 ton, dočim je znašala v l. 1933. le 1.157.014 ton. Najvišja produkcija je bila dosežena v januarju (134 tisoč ton) in novembru (131.000 ton), najnižja pa je bila v aprilu in maju, ko je padla na 82, odnosno na 83 tisoč ton. Zaloge so bile v vsem letu 1934. znatno nižje kot v l. 1933. in padle v maju in juniju na polovico onih v l. 1933.

Prodaja premoga je znašala v l. 1934. 1.149.351 ton, dočim je znašala v l. 1933. le 1.101.436 ton.

Čeprav pa je proizvodnja narasla za 83 tisoč ton ali za 7,2%, so se mezde delavstva znižale in znašale le 68,8 milijonov dinarjev, dočim so dosegle v l. 1933. 70,7 milijonov dinarjev.

Čeprav je bila proizvodnja v l. 1934. večja kot v l. 1933, vendar še dolgo ni zadovoljiva. Dosegla je komaj slabo polovico one v l. 1929, ko je znašala 2.239.400 ton. Isto velja glede prodaje, ki je znašala v l. 1929 še nad 2 milijona ton, nato pa stalno padala do l. 1933, ko je znašala le še 1.101.436 ton. Lani se je dvignila prodaja za približno 48.000 ton.

Naš birokratizem

V »Politiki« čitamo naslednjo mično zgodbo:

»Včeraj sem dobil račun za potrošeni tok, pa se vsedem, kar sicer ni moja navada, in kontroliram seštetno vsoto. In videl sem, da so se ušeli za 20 Din preveč.

Takoj vzamem klobuk, pa na tramvaj in v blagajno elektrarne.

»Napačno ste seštetili! Prosim, da mi odpišete teh 20 Din!«

Gledajo me začudeno, nato pa vzameta dva uradnika svinčnik in preračunita račun.

»Res je. Prav imate,« mi rečeta ljubeznivo. »Samo povedati moramo, da mi ne moremo kar tako brez vsega odpisati. Napisati morate prošnjo in jo kolkovati s 25 dinarji, potem pa bomo stvar čim najbolj hitro uredili!

— !!!

Podobnih dogodkov je vse polno. Vsled preobilice predpisov, vrhu vsega na hitro roko in le malo preudarjenih predpisov, se veča in širi birokratizem, da je groza. V času ostre gospodarske stiske pa ni večje coklje, kakor je birokratizem. Zato tudi ne pridemo iz krize, dokler ne odpravimo birokratizma, zato je boj proti birokratizmu prvo in glavno sredstvo za zboljšanje gospodarskih razmer. Le žal, da tako malo ljudi danes spoznava to resnico!

Politične vesti

Akcijski odbor jugoslovanskega narodnega gibanja »Zbor« je izdal proglas, v katerem naznanja, da bo »Zbor« nastopil pri majskih skupščinskih volitvah s samostojno listo, katere nosilec bo dr. Ljotić.

Bolgarska vlada demantira vesti grških listov, kakor da bi Bolgarska utrjevala svojo mejo proti Grčiji.

Rence Cheron, bivši predsednik finančnega odbora Društva narodov je prišel v Sofijo, da se pogaja z bolgarsko vlado zaradi plačila tujih dolgov.

Rumunska vlada bo v kratkem predložila parlamentu zakonski načrt o ministrski odgovornosti. Po tem načrtu se krivi ministri ne bodo zagovarjali več pred parlamentom, temveč pred najvišjim sodiščem. V Jugoslaviji nimamo več zakona o ministrski odgovornosti.

Avstrijski kancelar je v spremstvu zunanega ministra odpotoval v Pariz, kjer bo skušal prepričati francoske državnike, da je za ohranitev avstrijske neodvisnosti neobhodno potrebno, da se obnovi v Avstriji habsburška dinastija.

Socialisti so organizirali velikanske demonstracije proti avstrijskemu kancelarju dr. Šušniku in zunanjemu ministru Berger-Waldeneggju v protest proti krvavim lanskim februarским dogodkom. Okoli kolodvora je bilo zbranih na desettisoče delavcev. Demonstracijam sta se izognila oba avstrijska ministra na ta način, da sta izstopila iz vlaka že 50 km pred Parizom in se nato skrivaj v avtomobilu pripeljala v hotel, kjer ju je pričakovala francoska vlada.

Francoski generalni štab je pristal na to, da se uvede dvoletna vojaška služba postopoma. Najprej bo razširjena službena doba na 15, nato na 18 in potem na 24 mesecev.

Občinske volitve v Franciji so razpisane na dan 5. maja, ev. potrebne ožje pa na dan 20. maja.

Flandinu je izrekel parlament s tako veliko večino zaupnico po njegovem govoru, v katerem je ostro napadel tudi vodilne francoske kapitaliste, ko Rotschilda in de Wendela, ki nasprotujeta njegovi »proti kapitalistični« politiki.

Italijansko-abetesinska pogajanja za mirno likvidacijo konflikta so se končala brez uspeha. Ves čas pogajanj pa je Italija nadaljevala z mobilizacijo svojih čet in v afriške kolonije je pošiljala vedno nove oddelke vojske. Tudi abesinska vlada je ves čas nadaljevala z mobilizacijo svoje vojske. Prav malo verjetno je, da bi se mogla vojna med Italijo in Abesinijo še preprečiti.

Ker se niso posrečila italijansko-abetesinska pogajanja, bo zahtevala abesinska vlada intervencijo Društva narodov.

Italijanska vlada je izdala proglas na narod, v katerem pravi, da je Italija dosegla v proizvodnji orožja popolno avtar-kijo in je v tem pogledu danes popolnoma neodvisna od tujine.

Bojkotno gibanje proti italijanskemu blagu se je začelo po vsej Afriki. Mnogi trgovci v Kairi so morali zaradi tega gibanja odpovedati v Italiji že naročeno blago.

Nemški listi so začeli z velikimi simpatijami pisati o Abesiniji. V člankih se naglašajo, da bo Italija gotovo napadla Abesinijo.

Angleška vlada je odgovorila na nemški poziv za sestanek med nemškim in angleškim zunanjim ministrom, da je ta sestanek nemogoč, dokler ne odgovori angleška vlada skupno s francosko na nemško noto. Vsak račun na needinost Francije in Anglije je torej temeljito zgrešen.

Na naslov Anglije in njene potuhe Nemčiji pišejo »Izvestja«: Če se Nemčiji prizna svoboda akcije na vzhodu, si jo bo kmalu nato na zapadu sama prisvojila. Nobenega jamstva ni potem ne za varnost Češkoslovaške in ne držav Male antante. Če bo dala letalska konvencija Nemčiji proste roke, potem se bo vojna nevarnost zelo povečala.

Ameriški preiskovalni odbor o delovanju tajnih fašističnih in komunističnih organizacij je v svojem poročilu ugotovil, da so konzuli Nemčije in sovjetske Rusije intenzivno podpirali te organizacije. Odbor predlaga zato, da se izdajo potrebni zakoni proti tej nedopustni propagandi proti ameriški demokraciji in da se izženejo vsi tujci, ki bi bili soudeleženi pri tej propagandi.

V Pittsburgu se je začel proces proti bivšemu drž. tajniku in ameriškem veleposlaniku Mellonu, ki je obtožen za utajo davkov v višini 3 milijonov dolarjev. Njegov zagovornik pravi, da je nastala »obtožba proti Mellonu le iz političnih razlogov.

Denarstvo

Londonske klirinške banke v januarju

Januarski izkaz označuje pri vseh klirinških zavodih v Londonu povečana številka depozitov. Poleg tega se opaža padec posojil. Nove vloge so se uporabile za nakup menic. Povprečno izkazuje vsaka teh bank po nad 3 milijone funtov depozitnega dviga, razen Lloyd banke. Ta je prodala veliko skupino državnih papirjev (za cca 7 milijonov funtov).

Povprečne tedenske bilance so bile pri vseh (v milijonih funtov)

	jan. 1935	dec. 1934	jan. 1934
depoziti	1.982	1.971	1.920
gotovina	225	216	223
kratkoročna got.	137	151	130
menice	284	253	284
investicije	593	594	558
posojila	753	754	735

*

Letni občni zbor Narodne banke kralj. Jugoslavije bo dne 10. marca ob 9 v poslopu banke.

Sanacija Jugoslovenske Union banke je dovoljena na tej osnovi: Glavnica se zniža od 185 na 18,5 milijonov. 40% terjatev vlagateljev in upnikov se izpremeni v prioritete delnice in v posebne rezerve. Odlog plačil se dovoli za 6 let. Stare vloge do 50.000 se obrestujejo po 4, večje po 3%.

Komercialna banka v Zagrebu izkazuje v svoji bilanci te postavke (vse v milijonih Din): glavnica 10, debitorji 16,5, vloge 3,5, rezerve 3,5 in čisti dobiček 0,054.

Beograjska trgovska banka izkazuje v svoji bilanci (vse v milijonih Din): vloge 20,7, eskont in lombard pri Narodni banki 2,9, gotovina 1,2, menice 10,9, lombard 5,1, tekoči računi 5,5, čisti dobiček 0,94, lani le 0,5.

Vloge pri čl. Poštni hranilnici so se v januarju dvignile za 12,4 na 173,1 milijonov Kč.

Nemški bankovci po 20 mark iz l. 1924 se vzamejo iz prometa in prenehajo biti koncem marca 1935 zakonito plačilno sredstvo. Pri Reichsbanki se morejo zamenjati še do konca junija.

Britanski lastniki ameriških bonov bodo zahtevali, da se vsem tujim lastnikom ameriških obveznic prizna zlata klavzula.

Notiranje cene zlata je bilo ustavljeno na budimpeštanski borzi. To se je zgodilo baje z namenom, da se prepreči spekulacija z zlatom.

Comptoir National d'Escompte v Parizu, ki je tretja največja francoska depozitna banka, izkazuje za leto 1934 znižanje bilančne vsote za 276 milijonov frankov, kar je posledica odtoka tujega denarja.

SLOVENIA-TRANSPORT
LJUBLJANA - TELEFON 27-18

Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah —
Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih deklaracij, tovornih listov itd. — Reklamacije — Inkaso — Vse tovrstne informacije brezplačno.

Kako je prišlo do novih davkov in taks

O tem vprašanju je podrobno poročal predsednik Centralnega predstavništva jugoslovanskega trgovstva G. Nedeljko Savić na seji Zveze trgovskih združenj v Osijeku. Kakor poročajo »Trgovske novine«, ki jih tudi pri tej priliki toplo priporočamo, je predsednik Savić najprej govoril o onem času, ko je vlada predložila zakonski načrt o izpremembi in dopolnitvi zakona o neposrednih davkih in zakona o taksah. G. Savić je poročal o delu parlamenta in o stališču, ki so ga v teh točkah zavzeli posamezni poslanci in senatorji. Zlasti je naglasil činjenico, da so narodni poslanci v finančnem odboru trikrat odklonili sprejem predloženih načrtov o izpremembi davkov in taks, da pa so pod pritiskom članov vlade na vse zadnje — razen par izjem — le pristali, da se predloženi zakonski načrti sprejmejo. To se je ponovilo tudi v senatu. Tudi člani finančnega odbora senata so bili proti omenjenim zakonodajnim načrtom, ker so bili istega mišljenja, ko zastopnik trgovstva, da bodo predlogi o odmeri pridobnine in o plačilu taks

škodljiv eksperiment, čegar posledica bo popolno uničenje širokih slojev trgovskega stanu. Kljub temu pa so tudi senatorji, razen enega, ki je ostal dosleden, sprejeli vladne predloge.

Ta praksa, ki je bila sprejeta v obeh predstavniških domih — je nadaljeval g. Savić — da njih člani — le z nekaj izjemami — glasujejo proti svojemu prepričanju po želji in po odredbi vlade, pomeni

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredno poročila trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet 3.011.493-43 dinarjev.

V primeru s prejšnjim tednom je nazadovol devizni promet v tem tednu za več ko dva in pol milijona dinarjev, in to predvsem zbog znatno zmanjšanih zaključkov v devizah Dunaj, Curih ter London. Kajti samo v omenjenih devizah je bilo tekom zadnjega tedna perfekturirano zaključkov v višini 4.326.000, dočim znaša njih skupni promet v tem borznem tednu le 1.926.000 dinarjev. Po spodnji razpredelnici izkazuje največje nazadovanje deviznega prometa Curih (za 1.102.000), dalje London (za 741.000) in slednjič Dunaj, katerega je bilo tokrat nabavljeno za 557 tisoč manj kakor v preteklem tednu. Edinole dinarska deviza pokazuje to pot porast prometa, in sicer za 214.000 dinarjev.

Devize	Minuli teden	Tekoči teden	(vse v tisočih Din)
Amsterdam	190	109	
Berlin	1	7	
Bruselj	3	—	
Din-deviza	106	320	avstr. priv. kliring
Dunaj	1.093	536	avstr. priv. kliring
Curih	1.504	402	
London	1.729	988	inkl. priv. kliring
Newyork	626	462	
Pariz	245	149	
Praga	2	—	
Solun	—	9	boni
Trst	73	23	
Varšava	1	—	
Stockholm	—	6	

Na poedinih borznih sestankih tekočega tedna je bil dosežen ta-le dnevni devizni promet:

18. februarja	Din	413.964-56	Newyork
19. februarja	Din	1.576.218-50	London-Curih
20. februarja	Din	391.027-18	London
21. februarja	Din	304.109-70	Dunaj
22. februarja	Din	326.173-49	Dunaj

Največ deviznih zaključkov je bilo objavljenih na torkovem borznem sestanku, t. j. za skoro 1.600.000 dinarjev ali nad polovico celotredenskega deviznega prometa, med tem ko je isti znašal na poslednjih treh borznih sestankih le nekaj nad 300 tisoč dinarjev.

Narodna banka je posredovala v Amsterdamu (za Din 50.000—), Curihu (za Din 50.000—) ter Parizu (za Din 25.000—). Poleg tega je Narodna banka intervenirala v avstrijskem privatnem kliringu ter dala 19. in 21. t. m. po par zaključkov avstrijskih šilingov na bazi Din 8'25. Notica v avstr. šilingu je bila ves teden Din 8'20 — Din 8'30.

Devize	Dne 18. februarja	Dne 22. februarja	S prvo Narodne banke
Amsterdam	2968-58	2983-17	2960-08
Berlin	1756-08	1769-95	1756-08
Bruselj	1024-56	1029-63	1024-56
Curih	1421-01	1428-08	1421-01
London	213-28	215-34	212-65
Newyork	4351-87	4388-18	4337-62
Pariz	289-60	291-03	289-60
Praga	183-42	184-52	183-31
Trst	372-25	375-33	370-40

Od ponedeljka na včeraj je popustil tečaj Amsterdam za 2'40 poena, Londona za 0'63 poena, Newyorka za 14'25 poena, Prage za 0'11 poena in končno Trsta za 1'85 poena. Nasprotno pa so devize Berlin, Bruselj in Pariz notirale včeraj na bazi ponedeljkovih tečajev. Curih je beležil brez izprememb.

Efektno tržišče

Tendenca nestalna.

Na tukašnjem efektinem tržišču je ostala situacija povsem neizpremenjena. Industrijski in bančni papirji še vedno niso beležili, med tem ko so stalno, čeprav znatno, slabeli tečaji državnih vrednot. Efektina tečajnica tekočega borznega tedna pokazuje sicer slabše tečajno osciliranje, predvsem pri Blairovih posojilih in Seligmanovih, begluških ter agrarnih obveznicah, izvzemši vojne škode, ki je stalno nazadovala in notirala najnižje na četrtkovem borznem sestanku, t. j. Din 371— v povpraševanju, Din 375— pa v ponudbi. Baš tega dne je bil v tem efektu perfek-

škodljivo prakso v našem javnem življenju in vpliva slabo na vero v ljudi in njih mišljenja. Mi trgovci moramo iz tega napraviti sklep, da smo za takšno stanje tudi sami krivi, ker smo se prav malo zanimali za to, kdo nas bo zastopal v našem največjem forumu ter smo prav malo skrbeli za to, da bodo to le najboljši po značaju in čisto neodvisni narodni zastopniki.

tuiran tudi edini zaključek, in sicer po Din 371—.

Od ponedeljka 18. t. m. na včeraj je oslabil tečaj 7% investicijskega posojila za eno točko, vojne škode za štiri točke, Seligman za eno točko v povpraševanju in agrarnih obveznic za dve točki v povpraševanju ter za eno točko v ponudbi. Nasprotno pa se je v tem času okreplil blagovni tečaj 8% Blaira za eno točko in prav tako begluških obveznic.

V petek, 22. t. m., so bile dosežene te-le notice: 7% invest. pos. 74, 76; 8% Blair 75, 77; 7% Blair 66, 67; Seligman 70, 72; agrarne obveznice 45, 47; begluške obveznice 66, 67; vojna škoda 376, 378. (Prva številka povpraševanje, druga ponudba.)

Žitno tržišče

Tendenca še nadalje stalna.

Cene so bile ves tekoči teden neizpremenjene, zaključkov ni bilo. Včerajšnji tečaji so ti-le:

Žito:

(Cena za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.)

Koruza:	Din	Din
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	77-50	80-—
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	75-—	76-—
bela, prekomerno suha, za mleto sposobna, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka post., plačljivo proti duplikatu	95-—	96-—

Oves: zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu

Pšenica: zdrava, rešetana, suha, 79 kg, 2%, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu

zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2%, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu

Mlevski izdelki: pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu

pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu

pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu

pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu

Otrobi: pšenični debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja

105-— 110-—

Lesno tržišče

Tendenca še vedno neizpremenjena mlačna.

Kakor lani z uvedbo, oziroma povišanjem uvozne carine, tako nas je Italija tudi letos povsem nepričakovano in neprijetno iznenadila z omejitvijo uvoza. S tem je prizadejan nov in težak udarec predvsem lesni trgovini v Sloveniji. Kot sosed je Italija po svoji geografski legi glavni konsument lesa iz Slovenije. Nič sluteč so naši producenti sklepali pogodbe za pomladansko sezono, ki je v lesu najpomembnejša. Vsled nepredvidene omejitve je pa pri sedanjih razmerah vsaka kupčija in sploh kalkulacija docela nemogoča. Kajti zbog višje sile so postale sicer v redu sklenjene kupčije povsem iluzorne. Vagoni, odpremljeni rednim potom, stoje neocarinjeni na obmejnih italijanskih postajah in se zbog prenatrpanosti že pošiljajo nazaj v Jugoslavijo. Seveda je s tem povzročena škoda, ki jo trpita kupec kakor prodajalec, nepregledna in tudi neupravičena. Težko je naprej domnevati na kak način se bo to stanje izboljšalo. Za enkrat pa moremo konstatirati le popoln zastoj v našem izvozu.

Zunanja trgovina

Katastrofa v trgovini popra

V začetku februarja je angleško javnost razgibala katastrofa velikih angleških trgovinskih tvrdk, ki so doslej vladale na trgu belega popra. Panika je nastala kot posledica velikega poskusa firme Messrs. James and Shakespeare Ltd., da bi si ustvarila tako zvani »kot« za beli poper. Firma je nakupila kolikor je bilo mogoče velike množine popra in mu poskušala nato dvigniti ceno. Pri dvigu cene od 3 d na 4 d za unčo bi odsegla dobička približno poldrugi milijon funtov.

Firma je bila ustanovljena l. 1844. med trgovci s kovinami in kovinskimi izdelki. L. 1917. je postala privatna družba in leta 1934. se je združila s firmo armenske Bishirian iste stroke. Ta povečani koncern je izdal 300 tisoč navadnih delnic po 5 šilingov in 300 tisoč 5 in pol odstotnih enofuntnih kumulativnih prvenstvenih delnic. Računali so z dobičkom 20% pri navadnih delnicah. Toda občinstvo se ni posebno zanimalo zanje in je 80% delnic ostalo podpisnikom. Udeležilo se je le nekaj najbolj uglednih finančnikov, med njimi predsednik anglo-ameriške tobačne kompanije z velikim prevzemom.

V šestih mesecih je pool z divjo spekulacijo v prometu belega popra spravil kompanijo na boben. Družba je divje nakupovala in hotela nakupiti ves beli poper. Polagoma je tako nakopičila 20 vagonov popra. Zaloge so postale s tem tako velike, da družba ni več mogla plačati svojih naročil. Propadla je in potegnila za seboj tudi mnoge spekulante in agente. Zaradi nastale panike je prodrla zahteva, da se ustanovi »kontrolni odbor za prodajo popra«, ki naj prepreči nadaljnje prodajanje blaga za vsako ceno. Med tem pa je kriza že minila in je trg spet normalen.

*

Črn dan za našo trgovinsko mornarico je bil v sredo, dne 20. t. m. V 3200 tonski parnik »Vila«, last »Oceanije«, je trčil italijanski 5500 tonski motorni parnik »Robik«. Vila se je potopila v 10 minutah. Vsa posadka razen štirih mož se je rešila. — Elegantni parnik »Zagreb« pa je v gosti megli zavozil na sipino v bližini otoka Paga. Parnik je močno poškodovan. Na pomoč so mu bili poslani štirje parniki.

Med poljskimi tvornicami vagonov in jugoslovansko železnico se vodijo pogajanja za nabavo novih vagonov iz Poljske, ki bi jih Jugoslavija plačala z dobavo agrarnih proizvodov, zlasti tobaka, sadja in vina.

Češkoslovaška zunanja trgovina se je v januarju zboljšala. Celoten promet se je v primeri z januarjem 1934 povečal od 772 na 891 milijonov Kč, dočim se je v primeri z decembrom znižal, kar pa je sezonski pojav. Izvoz je znašal 476 (lani 396), uvoz pa 415 (376) in se je s tem presežek izvoza povečal od 20 (lani) na 61 milijonov Kč.

Madžarska je v januarju uvozila za 27'2 (lani za 28'1), izvozila pa za 29'7 (28'7) milijonov pengov.

Sporazum med škodovimi zavodi in Rumunijo ni bil dosežen in se bodo pogajanja še ta teden nadaljevala. Težave so nastale zaradi vprašanja licenc škodovih zavodov na rumunske zasebnike.

Francija je v januarju izvozila blaga za 1.1450, uvozila pa za 1.943 milijonov fr.

Italijanska tvornica aeroplanov Caproni ustanovi v Györu na Madžarskem svojo podružnico, ki bo zlasti izdelovala trgovska letala.

Reklame v radiu je prepovedala francoska vlada.

Cena ječmena za krmo je v Avstriji porasla v primeri z lanskim letom za 100 odstotkov in velja sedaj ječmen za krmo 20 do 24 šilingov.

Zaposlenost delavstva v januarju padla

Po statistiki našega okrožnega urada je imel v januarju skupno 72.688 zavarovancev, to je za 5046 manj kakor pa v decembru 1934, in za 2097 več ko v januarju l. 1934. Položaj je torej nekoliko boljši ko lani, vendar pa se je z ozirom na prejšnji mesec občutno poslabšal. To poslabšanje je tem bolj nevarno, ker se položaj v tekstilni industriji, ki je edina zaposlovala vedno več novega delavstva, stalno slabša. Nove nastavitve tekstilni industriji se stalno manjšajo. Dočim je znašal letni diferencial v juniju 1934 še 2752, je padel v oktobru že izpod 2000 in je znašal v decembru le še 1433, v letošnjem januarju pa samo še 1101. V primeri z decembrom pa je že padlo število nameščenecv za 542.

Tekstilna industrija stopa v krizo, ki more imeti zelo občutne posledice. Gozdno žagarska industrija, ki je dosegla v decembru (v primeri z enim letom prej) še porast 788 nameščenecv, izkazuje v januarju samo še 267 prirastka. Bati pa se je zaradi izvoznih omejitev v Italijo, da bo ta prirastek v kratkem popolnoma izginil. Že itak pa se je število nameščenecv v tej stroki zmanjšalo v primeri z decembrom 1934 za 814. Večje nazadovanje izkazujejo še javna dela. Število nameščenecv pri visokih gradnjah je padlo za 850, pri gradnjah železnic, cest in vodnih zgradb za 818 in v industriji kamna in zemlje za 618. Večjo zaposlitev izkazuje samo rudarstvo in hišna služnina, a sta oba poviška skrajno malenkostna, da za celotno sliko zaposlenosti sploh ne prideta v poštev.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravlja se konkurz o premoženju trgovca Martina Rotarja v Lokah, ker je bila razdeljena vsa masa.

Ponovni poravnalni narok v zadevi Dragotina Gregorea ml. v Toplicah se sklicuje na dan 2. marca ob 10.30.

Končano je poravnalno postopanje trgovca Lična Viktorja v Sodražici.

Dobave-licitacije

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 28. februarja ponudbe o dobavi 50 križnih odvojk in 50 m³ hrastovega lesa.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 28. februarja ponudbe o dobavi 300 kg pisanega bombaža; do 7. marca pa o dobavi 300 kg žičnikov in 50 kg kompozicij za ležaje.

Dobava masti. Dne 27. februarja bo pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu ustna licitacija za dobavo 50.000 kg svinjske masti.

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 26. februarja ponudbe o dobavi kavčukastega platna, plošč in kavčukastih cevi. (Pogoji pri oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 28. februarja ponudbe glede dobave rastlinic.

Komanda pomorskega arsenala Tivat sprejema do 26. febr. ponudbe o dobavi 1800 desk za postelje, 80 kg črnega železnega laka, 900 železnih zakovic, 83 m³ jelovih

desk, 1100 kg ploščatega železa, 16.000 železnih zakovic, 12 kg dinamno-žice, 10 m platnenih cevi in 1 električnega motorja; do 28. februarja o dobavi 40 kg kita, 4450 kg pločevine, 250 m jadrnine, 1135 kg azbestnega materiala ter 350 m kabla; do 6. marca o dobavi 10 m³ jelovih desk, 1850 kg železa, 5 parovodnih železnih cevi, 240 podlog za matice, 465 kg bakrenih cevi, raznega električnega materiala in 1150 kg firneža.

Pri ekonomskem oddelku gen. dir. drž. železnice v Beogradu bodo naslednje ofertne licitacije:

Dne 26. februarja za dobavo 164.850 kg bakrenih drogov; dne 1. marca za dobavo škarij in strojev za hladno rezanje pločevine; dne 2. marca za dobavo 26.466 kg bakrene pločevine in 120 bakrenih plošč za krpanje lokomotivnih peči; dne 4. marca za dobavo 1 stroja za ravnanje pločevine; dne 5. marca za dobavo 4705 lopat in 2620 ročajev za lopate; dne 6. marca pa za dobavo raznih kavčukastih cevi. (Pogoji pri strojnem odd. dir. drž. žel. v Ljubljani.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 28. februarja ponudbe o dobavi 500 hrastovih pragov.

Doma in po svetu

Kralj Boris je obolel za lahko gripo.

Pogajanja z Bolgarsko radi olajšanja prometa so se začela z uvodnim govorom glavnega tajnika bolgarskega zunanjega ministrstva Hristova ter govorom našega sofijskega poslanika Cincar-Markovića. Oba govora sta dokazala, da se jugoslovansko-bolgarsko prijateljstvo vedno bolj utrjuje.

Pisatelj Branislava Nušića je ob priliki premiere njegove komedije »Žalujoca rod-bina« v Sofiji odlikoval bolgarski kralj Boris z redom za državljanske zasluge I. razreda.

Bivši minister dr. Nikić je bil v zvezi z našičko afero aretiran, in sicer zaradi dveh dejanj po § 385 kazenskega zakona.

Sibinski dogodki so imeli nov žalosten odmev. Skupina okoli 200 kmetov je prišla v Slavonski Brod in zahtevala, da orožniki izpuste vse njih tovariše, ki so bili aretirani zaradi sibinskih dogodkov. Ker so začeli streljati iz revolverjev na orožnike, so oddali orožniki na množico salvo in je bilo pet ljudi ubitih, trije pa ranjeni.

Generalni svet vseh aeroklubov sveta je sklenil, da bo prihodnji mednarodni aeronavtični kongres v Dubrovniku.

Delavci v tekstilnih tvornicah »Orosavlje«, »Preslica« in »Ivančica« v Zagrebu so začeli stavkati.

Novo topilnico za svinco je zgradila družba »Rudar« v Sirči pri Kraljevu. Kapaciteta nove tvornice bo 25 ton dnevno. Tvornica bo topila predvsem rudo iz Trepče, ki je šla sedaj v tujino v sirovem stanju. Dosedaj je bila edina topilnica svinca v državi ona v Mežici.

V premogovniku »Dubravica« pri Skradinu je zasulo dva delavca. Samo enega so rešili. V rudniku Podbrežje pa je dobil težke opekline neki delavec, ki je prišel v rov z odprto karbidno svetiljko, nakar je eksplodiral metan. Nujno potrebno je, da se že nekaj odločnega ukrene proti tem

neprestanim nesrečam v naših rudnikih. 262 trafikantov je lani v Beogradu zaprlo svoje trafike, ker je bil njih zaslužek premajhen.

Treje rusko gledališče je bilo ustanovljeno v Beogradu.

Emigrante dr. Cihlarža, njegovo ženo in dr. Lorkovića, ki so bili aretirani v zvezi z marsejskim atentatom, nemška policija ne bo izročila in so bili izpuščeni na svobodo.

V rudniku Monte Promina pri Siveriću so sklenili delavci enodnevno protestno stavko proti prenizkim plačam. Lastništvo rudnika se je že začelo pogajati z delavci radi ureditve mezd.

Nova ležišča zlata so bila odkrita v južnem Turkestanu. Ruska vlada je poslala v tamošnji kraj takoj posebno komisijo, da pregleda ležišča.

V Rimu je bil podpisan kulturni pakt med Italijo in Madjarsko.

O vprašanju tujecev se je razpravljalo na seji francoske vlade. Predlagalo se je, da se tuji delavci zaposlijo po možnosti v francoskih kolonijah.

Iz letala na poti iz Pariza v London sta skočili sestri ameriškega gen. konzula v Napulju. Bili sta takoj mrtvi.

Prvi samomor z novega Zemunskega mostu je izvršila neka Eva Sari iz Apatina, ki je skočila z mosta v Savo in utonila.

Linčati so hoteli nekega črnca, ki se je spozabil nad neko belo deklico. Ker niso hoteli demonstranti odnehati, je streljala narodna garda na množico in so obležali štirje mrtvi.

Velikanska skladišča osrednje družbe za žitni izvoz v Rosariu Santa Fe so pogorela. Samo z največjo težavo so mogli preprečiti, da se ni ogenj razširil tudi na postajno poslopje, ki je največje v Argentini. Sedem ljudi je poginilo v plamenih, nad 60 pa je bilo nevarno opečenih. Škoda je seveda ogromna.

Pri Pontresini je zasula lavina tri člane neke filmske družbe. Samo enega so mogli še rešiti.

Že v 24 urah

harva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Zakon o volilnih imenikih in zakon o volitvah narodnih poslancev

(Založba tiskarne Merkur d. d. v Ljubljani. XLIII. zvezek zbirke »Zakoni in uredbe«. Strani 70, cena Din 10.—.) Zbirka zakonskih predpisov, ki se nanašajo na volitve,

TRGOVCI!
Ali ste že
naroteni na
Trgovski
list?

je prav v sedanjem času nadvse aktualna. Zato bo s knjižico, ki je pravkar izšla pod gorenjim naslovom, vsej širši javnosti zelo ustreženo. Besedilo obeh zakonov je iznova predelano in prečiščeno s tem, da je pridelatelj knjižice, g. Robert Pohar, urednik »Službenega lista kr. banske uprave«, vnesel vanj vse izpremembe in dodatke, s katerimi so bila določila prvotnega zakona predpragana. Razen tega so dodana nekaterim paragrafom tudi še veljavna tolmačenja ministra pravde in nekaj pripomb. Zakon o volilnih imenikih dopolnjujeta dva obrazca, zakon o volitvah narodnih poslancev pa: naredba vsem sreskim, okrožnim in prvostopnim sodiščem glede postopka ob predložitvi kandidatnih list, objava o oprostitvi taks v volilnem postopanju in končno še obrazci 4 zapisnikov o poslovanju volilnih odborov in obrazec pooblastila izvoljenemu poslancu.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 24. febr.: 7.30: Zatiranje rastlinskih škodljivcev in boleznih (ing. Zapolnik Ivo) — 8.00: Tamburaški orkester na ploščah — 8.20: Poročila — 8.30: Orgelski koncert (prof. Matija Tomec) — 9.00: Versko predavanje (p. Valerian Učak) — 9.15: Prenos iz franč. cerkve — 9.45: Nekaj valčkov na ploščah — 10.00: Osebna higiena kmeta (ga. Zajc-Boškovičeva) — 10.20: Operetni venčki na ploščah — 10.40: Operetna ura, pojeta gđc. Cankarjeva in g. Franc — 11.40: Mladinska ura (Gustav Strniša) — 12.00: Čas, Radijski orkester (po željah) — 15.00: Vomerger: Idealni smučarji, veseloigra — 19.30: Nac. ura — 20.00: Čas, jedilni list, program za ponedeljek — 20.10: Koncert pevskega zbora »Ljubljanski Zvon« — 21.30: Čas, poročila — 21.50: Radijski orkester.

Ponedeljek, dne 25. febr.: 12.00: Kino orglje na ploščah — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Kdo nas pozna (pot. šlagerjev na ploščah) — 18.00: Trebnje in okolica v pravljicah (Marjan Tratar) — 18.20: Narodne na ploščah — 18.40: Slovenščina (prof. Kolarič) — 19.10: Zdravniška ura (dr. Magajna) — 19.30: Nac. ura: Odstaviteljev bana Kuena od Hrvatskega zbora (g. Marjanović) — 20.00: Prenos opere »Knez Igor« (Borodin) iz Zagreba, v odmoru: Čas, poročila, menu, program za torek.

Torek, dne 26. febr.: 11.00: Šolska ura: Pravljica in življenje (France Capuder) — 12.00: Iz Schubertove skicirke (plošče) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Slavni tenorji na ploščah — 18.00: Otroški kotiček (Manica Komanova) — 18.20: Primorska kuhinja (ga. Mira Znidaršič) — 18.40: Nemščina (prof. Kolarič) — 19.10: Prayna ura (dr. Knaflič) — 19.30: Nac. ura: Stevan Nemanja (prof. Stanojevič) — 20.00: Čas, jedilni list, program za sredo — 20.10: Koncert pevskega društva »Sava« — 21.10: Radijski orkester, vmes čas in poročila — 22.30: Angleške plošče.

LIPSKI POMLADNI VELESEJEM 1935

Pričetek 3. marca

60 % popusta

za vožnje na nemških železnicah

Vsa obvestila, tudi za nakup registermark dajejo:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa 33

Telefon 22-62

Zvanični biro lajpčičkega sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33
Potovalne pisarne Putnik

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi
Ljubljana

Gregorčičeva ul. št. 17 c

Telefon 22-67

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecerijske
robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

KDOR VARČUJE
SIVIH LAS SE
OBVARUJE

HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE